

Рестаурацията, идееща от сърцето

След 10 години, отново виждам Николай Савов в родния Балчик. За приноса си към изкуството и популяризирането му у нас и в чужбина Николай и Елена Савови удостоихме с ѝ званието „Общественици на годината“ през 2009 г. Семейството получи купи, грамоти и подаръци, които връчихме на сина им Антий-Делиян, който беше с дядо си, на тържеството на номинираните, организирано от Община Балчик, ОБС и редакцията на вестник „Балчишки телеграф“. Семейство Савови – младши вече се пренасяше в чужбина. Сега разбирам, че Антий-Делиян е завършил в Канада „Археология“, вторият син Сава е завършил „Архитектура“ и двамата, може би, ще продължат и развият семейна фирма, с приоритет – рестаурация /сmee се Николай, като гордо разказва за тях/. На дъщеря си Дарена Николай разчита да му направи верен психопортрет, както и след като завърши

„Психология“, да стане специалист, в полза на хората, които ценят особено много работата на психотерапевта. Елена Савова е завършила превода, а Николай е направил илюстрациите към „Палавата Килдийн“ – приказка, създадена от Кралица Мария. Как ѝ остава време на Елена при наличието на три големи деца, при умората от учителската работа с деца-аутисти, да се отдаде на изкуството! Но така беше и в Балчик, когато бяха младо семейство и търсеха своето точно място под слънцето – Елена направи първо представяне на „Приказките на Кралица Мария“ на английски, Николай се задълбочаваше в изкуството на дърворезбата, направиха изложба с рисунки, образяващи сюжети от финландски легенди.

В бр.12/2017 г. на вестника писах за възстановението от Николай Савов 16 броя оригинални питоси /големи делви/, чието предназначение в Двореца е да

са част от декорацията, а не да бъдат пълни с пръст, камъни и боклуци или да се сеят цветя в тях – под чертава с болка г-жа Жени Михайлова, директор на ДКИ КЦ „Двореца“ Балчик. Рестаурирани са още 19 питоса, 10 перголи и 19 каменни пластики, които, както и Каменният трон под „Тихото гнездо“ са от местен мушелкалк, какъвто има в с.Българево. Правителството подпомага „Двореца“ да полага грижи за обновяване на 46 сгради, 200 архитектурни паметници и движими културни ценности – споделя г-жа Михайлова, защото „Дворецът“ е важен за бюджета на държавата като най-голям културен обект, с най-много приходи в Североизточна България.

Предстои да се разгадае надписът на Каменния трон „Джемина Удине Италия“, който според реставратора, е надпис на издялалите трона майстори, дошли със строители на Двореца. Предстои

служителите да направят проучване.

На рестаурацията подлежат и Мраморният флорентински трон, на който всеки посетител си е направил снимка. Тронът, принадлежал на римски патриций, „издържа“ съжителството си с хората от 2 век до днес. С опасност за туристите са колоните от „Алеята на вековете“ и „Нимфеума“, които ще бъдат включени в следващи проекти. Всички кашпи ще бъдат снабдени отвътре с пластмасови съдове, за да се използват за цветарници. За тях най-подробно ни разказа Николай Савов – как ги обработвал с шпатула и мазал със специални антикорозионни препарати, как ги повдигал и замазвал така, че да няма събирание на вода, а тя да се оттича. Личи по резултата, и по лаконичните приказки, че човекът си разбира от работата и че вероятно ще бъде предпочетен да завърши и други проекти на „Двореца“ за ремонт и рестаурация.

На 10-годишниното издание на „Общественици на годината“, за съжаление, Николай Савов няма да присъства, защото го чакат да изпълни договора си за екипна рестаурация на Канадския парламент, а после на Военния исторически музей. В Балчик обещава да се върне с радост, защото обича града, родителите си и е особено пристрастен към „Двореца“, който той желае да бъде възобновен и се чувства отговорен за него.

Маруся КОСТОВА

96-годишният Петър Гатев фронтovac през Втората световна война

Дружеството на военноинвалидите и пострадали от войните в град Балчик предлага за „Общественици на годината“ Петър Гатев Йовчев от с.Сенокос. Роден на 23 април 1923 г., той бързо се приближава своя живот към стотест години.

Най-трудните, вълнуващи и ясни спомени дядо Петър има от офанзивата на Първа българска армия на Драва, водена от ген.Стойчев. Заревото над реката още вижда пред очите си. Като фронтovac той е носел бойното снаряжение на войските от предните позиции – патрони, паласки, бомби, ракети и пр. Много често се е разминавал на косъм от смъртта. Когато баща му го изпраща на фронта, му заръчва да бъде честен и с достоинство да служи, както той е служил при Люлебургас, Одрин и Чаталджа

през Първата световна война. Дядо Петър няма да забрави съзвоните в очите на баща си – фронтovac изпраща сина си на фронта. Сега дядо Петър не може да опази ордените и медалите си от двамата си прапранници.

Дните му на самотник се изпълват със спомени за войниците от родното му село Стефан Караджа, от Добруджа, загинали по полетата на Сърбия и Унгария. Когато се завръща и не намира жена си у дома, той се жени за бременната вдовицата на свой загинал другар и отглежда като свое родило се момче. После има още деца. Това е широката българска душа.

Един живот, равен на епоха – послание за мир.

Маруся КОСТОВА

Какъв човек живее сред нас!

Христо Александров Гаврилов е роден на 25 февруари 1928 г. в село Фрекацей, Тулчанско/ Северна Добруджа, Румъния/. Независимо че учи в румън-

ско училище до 11 години и половина, под влиянието на неговите родители и обкръжението в селището, с преобладаващо българско население, той от дете е закръмен с богатите житейски традиции и фолклорно наследство на нашия

народ.

Зедно със семейството си и съселяните си български, преживява трудните години на „изселването“ по силата на Крайовския договор, 1940 г. Надарен с изключително добра памет, на 85 – годишна възраст, Христо Гаврилов записва спомени си и чрез книгата „Пътетките на спомените“ читателят става съпричастен на събития, свързани с историята на Добруджа / Северна и Южна/ и на откровения разказ на автора, изпълнен с много драматизъм, емоционални преживявания и поучителен оптимизъм за събития в неговата и на съпругата му фамилии.

Известен е като дългогодишен самодеец. Арендаторът д-р Румен Ганев го предлага за „Общественици на годината“.

„Никога не е твърде рано или твърде късно да учиш!“

Вярвам, че всеки човек, независимо от професионалната област, не трябва да спира своето саморазвитие и самоусъвършенстване. Ученето през целия живот е начин на мислене – всеки от нас трябва да бъде отворен за нови идеи, решения, умения или поведение. А най-добрият начин да развиваш себе си е като развиваш другите около теб.” – споделя Светлана Лазарова.

Целият ѝ професионален път на детски учител – от 1995 г. до днес, е в ДГ №2 Варна. Активно участва във външни и вътрешни квалификационни тренинги, професионално-педагогически квалификационни курсове, семинари и уебинари; В периода 2008 г.-2009 г. преминава професионално-педагогическа специализация на тема „Идеи и перспективи на социалното и културно възпитание на децата – европейски модели и измерения“ към

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ЕП. КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ“ -ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ, КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРОДЪЛЖАВАНЕ ОБРАЗОВАНИЕ – ВАРНА;

Участва с доклади и презентации в 7 национални и международни конференции по предучилищно и начално училищно възпитание, както и в VI национална конференция на психолозите в България.

През 2017 г. завършва успешно обучение по Монтесори метод и обучение по Монтесори метод за деца със СОП, организирано от Асоциация Монтесори – Ръка за Ръка (член на Montesory Europe).

Загрижена за физическото и психично здраве на подрастващите, тя от години използва в ежедневието си йога практики, като тази година предстои квалификацията ѝ като йога инструктор за деца.

Членове на Младежката педагогическа организация на БСП в Балчик предлагат избирането на Светлана Лазарова за „Общественици на годината“.

Маруся КОСТОВА

Добри Неделчев – Бай Дока, дългогодишен водач на коледарите, е предложен за „Общественици на годината“

Добри Неделчев /Бай Дока/, Теньо Желязков, Младен Маринов, Красмир Василев, Златко Петров, Костадин Денев, Марин Беливанов, Ивелин Иванови Сашо Йовчев създават преди десетина години фолклорна

група „Коледари“. Към тях се присъединяват още хора. Коледарската не-принудена веселост, здрав хумор и български дух ги свързват, за да изпълнят прастария Коледен обичай и да предадат традицията на по-младите.

Браво на тях и на Бай Дока, който е техният станиник, техният доайен. Макар че вече по-рядко е с групата, винаги ще им приглася, защото знае къде ще идат, при кого ще коледуват, най-често при кмета г-н Ангелов и съ-

пругата му д-р Малчева.

А Коледарските песни и всички песни за най-известните български празници, които пеят, са чисто автентични, чисто български, северодобруджански, такива, които знаем от нашите преселили се в Южна Добруджа – родители, деди и прадеди. Чрез тях се пазят родовата памет на северодобруджанските преселници, насилно изселени в Южна Добруджа, където те, като птици от пепелта, отново литват и със здраве и късмет строят новите си домове, създават семейства, раждат деца и продължават родовете си. Родове, които имат сложна историческа миграция през вековете – от Одринска Тракия, през Балкана, Добруджа, Бесарабия, после болезненото прехвърляне от Северна в Южна Добруджа. Бай Дока е един от тях.

Титлата „Общественици на годината“ ще му приляга, както титлата „Станиник“ на Коледарската му група

Маруся КОСТОВА